

Výrazné zhoršení stavu porostů řepky v ČR v dubnu 2025

14.5.2025 - Martin Volf | Akademie věd České republiky

Na konci dubna bylo v porostech vidět, že na terminálu chybí spousta šesulí a boční větve nebyly dostatečně vyvinuty. V kvetoucích porostech je také vidět mnoho poškozených poupát. Některé porosty nedostatečně kvetly a nebyly zapojeny. Na konci března jsme konstatovali dobré přezimování, 80-90 % porostů bylo v dobrém stavu a předpokládali jsme průměrný výnos alespoň 3,25 t/ha, na základě současných zjištění však nyní lze předpokládat snížení na průměr kolem 2,8 - 3 t/ha, nebo i méně.

Kde hledat příčiny?

Nelze stanovit jednoznačnou příčinu, ale jedná se o komplex vlivů. Jednak jde o ranní mrazíky, které v termínu 5. - 9. dubna zasáhly většinu území ČR, naměřené ranní teploty se místy pohybovaly na úrovni až -5 °C (měřeno ve 2 m), ale při zemi bývá teplota i o 2-4 °C nižší. V tomto období byla řepka před květem, květenství byla otevřená. Celou situaci pravděpodobně výrazně zhoršilo probíhající sucho. Svrchní vrstva půdy byla suchá a vzduch měl velmi nízkou relativní vlhkost, což výrazně zvyšuje důsledky mrazu. Srážky přišly až v druhé polovině dubna.

Více jsou postižená místa níže položená v rámci daných regionů a porostů, dále pak řidší místa v porostech, a hlavně naposled agrotechnicky zakládané porosty, které byly slabší již na podzim. Neregistrujeme žádnou odrůdovou citlivost, i když se setkáváme ze strany agronomů s určitým svalováním viny právě na odrůdu. Jsou rozdíly i na pozemcích se stejnou technologií, vzdálených od sebe pár set metrů.

Poškození porostů následně doplnil nálet blýskáčků. Po restrikci některých insekticidů rostou každoročně populace blýskáčka a jeho rezistence na přípravky. Letošní počasí, tedy nižší teploty a tím i delší období žlutého poupěte, umožnilo jeho delší působení a tím vyšší škody. Nízkou účinnost insekticidů navíc doplňovaly postupné nálety blýskáčka.

Některé slabší porosty, poškozené mrazem a silně napadené blýskáčkem prakticky nevykvetly a byly v květnu zaorány v zeleném stavu, jedná se o stovky hektarů. Mnoho porostů, díky nedostatku vody, úplně nenavětvilo a jsou řídké a nízké. Zvláště porosty, které byly seté na široko se v některých lokalitách ještě nezavřely. Obecně je problém u podniků s nižší intenzitou. Na podzim slabé porosty řepky (do 10 %) mohly být také poškozeny holomrazy dosahujících minus 10 až 15 °C již v týdnu 16. - 20. února, i když zimu přežily.

<https://www.akcr.cz/txt/vyrazne-zhorseni-stavu-porostu-repky-v-cr-v-dubnu-2025>